

Окреслення першочергових аспектів щодо правильності визначення ризиків у діяльності випробувальної лабораторії легкої промисловості

Ольга Сингаївська

*здобувачка освітньо-наукового ступеня доктора філософії,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: osinhaivska@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-9545-8684*

Леонід Віткін

*Науковий керівник:
д.т.н., професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Vitkin@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-0731-1333*

У тезах представлено ланцюжок першочергових аспектів щодо правильності визначення ризиків у діяльності випробувальної лабораторії.

Об'єктом дослідження є система управління випробувальної лабораторії легкої промисловості.

Предметом дослідження є вплив оцінювання ризиків на достовірність результатів випробувань.

Метою цієї роботи є окреслення першочергових аспектів щодо правильності визначення ризиків у діяльності випробувальної лабораторії.

Правильне оцінювання ризику є важливим кроком в діяльності випробувальної лабораторії легкої промисловості. Безпосередній вплив на визначення шансів щодо виникнення відповідних подій та масштабів наслідків вимагає чіткого розуміння та розрахунків. Ранжування та пріоритизація ризиків допомагає при грамотному розподіленні ресурсів. Як наслідок, зменшення негативних наслідків.

У сучасному конкурентному світі якість має велике значення. Організація діяльності, що спланована на орієнтацію бездоганної якості свого продукту змінює позиції на ринку та виходить в лідери. Випробувальна лабораторія легкої промисловості не є виключенням. Продуктом діяльності випробувальної лабораторії є протокол випробувань. Він являє собою звіт щодо якості продукції. Але по суті, це документ, який відображає поєднання багатьох аспектів таких, як: зовнішні, що визначаються регуляторними та ринковими вимогами до діяльності у поєднанні з задоволеністю замовника та внутрішніми, що відображають поєднання всіх процесів діяльності. Кожний результат, що наданий в протоколі випробувань має підґрунтя плідної праці. Отже, ризик щодо недостовірності результату випробувань є багатофакторний.

Стандарт ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 [1], що регламентує загальні вимоги щодо діяльності лабораторії, виокремлює наступні загальні напрямки: до організації діяльності, до структури випробувальної лабораторії, до ресурсів, до процесів, до системи менеджменту. Якщо розглядати діяльність випробувальної лабораторії, як систему, то подані напрямки є складовими системи. Відповідно

до [2] ці підсистеми можна вважати процесами діяльності випробувальної лабораторії. Тому що, зазвичай, вони пов'язані причинно-наслідковими зв'язками та виході одного процесу є входами іншого. Отже, у кожному процесі можна виокремити унікальні ризики, що впливають на результат випробувань, тобто на його достовірність. Тому виникає необхідність щодо правильності оцінювання ступеня ризиків та вміння ними керувати. Існування ризику безпосередньо пов'язане з наявністю невизначеності, яка має неоднорідну форму прояву та зміст. Але випробувальна лабораторія має створити загальний підхід до оцінювання ризиків. Загальна методологія оцінювання ризиків представлена в серії стандартів менеджменту ризиків.

На основі стандарту ДСТУ ISO 31000:2018 [3] можна надати більш поглиблений алгоритм щодо оцінювання ризиків у кожному процесі діяльності випробувальної лабораторії. Також, стандарт ДСТУ ISO 31000:2018 [3] подає тлумачення поняття «ризик», як вплив невизначеності на цілі. Своєю чергою стандарт ДСТУ ISO 9000:2015 [2] тлумачить поняття «ціль», як результат який має бути досягнуто, «дієвість, показник діяльності», як вимірний результат, «ефективність», як співвідношення між досягненим результатом та використаними ресурсами, «результативність», як ступінь реалізації запланованих робіт і досягнення запланованих результатів. Отже, на виході кожного процесу є прийняття рішення [2].

Звідси виокремлюється ланцюжок першочергових аспектів щодо правильності визначення ризиків у діяльності випробувальної лабораторії.

По-перше, це процес в якому ми маємо дослідити ризикові ситуації та визначити ризики.

Другим кроком є чітке і конкретизоване визначення цілі.

Третє, це визначення показників за якими ми маємо оцінювати ризик.

Четвертим кроком є визначення критеріїв щодо встановлених показників.

Тому, п'ятим кроком, доречно буде визначити та розмежувати застосування кількісного та якісного аналізу.

Та останнім кроком має бути розуміння того, як враховується невизначеність.

Таким чином, підходячи до оцінювання ризику буде створене поглиблене та об'ємне бачення ризикових ситуацій. Завдяки чому зменшується ризик щодо невірної визначення ризикових ситуацій. Як наслідок, досягнення ефективніших результатів на ринку за рахунок вміння управляти ризиками.

Ключові слова: ризик-менеджмент; випробувальна лабораторія; ризик; достовірність результатів.

Список використаних джерел

1. ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій. Київ, 2020. 31с. URL: <http://www.karantin.te.ua/userfiles/file/untitled2019.pdf> (дата звернення: 29.03.2023).
2. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2015, IDT). Київ. 45с. (Інформація та документація).

3. ДСТУ ISO 31000:2018 Менеджмент ризиків. Принципи та настанови (ISO 31000:2018, IDT). Київ, 2018. 18с. (Інформація та документація).